

گسترش جهانی ویروس کرونا و مدیریت قدرت نرم؛

بررسی موردی مدیریت چینی قدرت نرم

DOR:20.1001.1.23225580.1398.9.2.5.1

نوع مقاله: پژوهشی

امیر عباسی خوشکار^۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۸/۰۷

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۴/۰۱

چکیده

همه گیری بیماری کرونا که از ابتدای سال ۲۰۲۰ تاکنون علاوه بر بیش از هشت میلیون تن مبتلا، ده‌ها میلیارد دلار خسارت‌های سنگین اقتصادی برای کشورهای مختلف وارد کرده است. دولت‌ها جهت جلوگیری از تشدید آثار منفی اقتصادی و اجتماعی بحران مذکور به سیاست‌های قرنطینه دسته‌جمعی و تزریق منابع مالی هنگفت به بازارهای راکد داخلی اقدام نمودند. مدیریت نرم‌افزاری بیماری کرونا که در دو سطح داخلی و خارجی که در کنار مدیریت اقتصادی بحران کرونا از آن بهره برده شده است یکی از مهمترین لایه‌های مدیریت دولتی در دوره همه‌گیری بیماری کرونا محسوب می‌شود. چین یکی از اقتصادهای بزرگ جهانی است که توانست است با استفاده از ابزارهای قدرت نرم و مدیریت نرم‌افزاری بیماری کرونا از آثار منفی این بیماری تا حدودی بکاهد. استفاده از ابزارهای رسانه‌ای جهت اقناع و هدایت مردم داخل چین و دیپلماسی رسانه‌ای و دیپلماسی سلامت جهت تأثیرگذاری بر افکار عمومی مردم سایر کشورها به منظور ارائه تصویر مطلوب از حکمرانی داخلی چین و ایفای نقش دولت مسئولیت پذیر، در چهارچوب مدیریت نرم‌افزاری بیماری کرونا قرار دارد.

واژه‌گان کلیدی: ویروس کرونا، مدیریت قدرت نرم، چین، دیپلماسی سلامت، امنیت بهداشتی، تصویرسازی.

۱- دانش آموخته دکترای روابط بین‌الملل دانشگاه تهران، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

مقدمه

در عصر جهانی شدن ارتباطات و پدیده‌های انسانی و غیرانسانی شیوع بیماری‌های مختلف مسری در سطح ملی و بسط آن در سطح جهانی یکی از آشکارترین مثال‌ها در حوزه جهانی‌سازی مسائل انسانی است. در گذشته بیماری‌های آنفولانزای اسپانیایی، سارس، ابولا و در آغاز سال ۲۰۲۰ بیماری کرونا مواردی از شیوع جهانی بحران‌های بهداشتی در عصر جهانی شدن مناسبات انسانی هستند. مصرف مواد غذایی حاوی ویروس کرونا توانسته است تمامی مناسبات جهانی انسانها را از خود متأثر سازد. ویروس کرونا در سه لایه مناسبات اجتماعی، اقتصادی و ورزشی خسارت‌های هنگفتی را به اغلب کشورهای جهان در تمامی قاره‌ها وارد ساخته است. بیکاری، کاهش رشد اقتصادی و تولید ناخالص ملی، تعطیلی فعالیت‌ها و مسابقات ورزشی و انزوای اجتماعی در همین چهارچوب اتفاق افتاده است. به عنوان مثال به باور برخی محققان اقتصاد سیاسی جهانی، یکی از کمترین رشدهای اقتصادی چین با ۱/۲ درصد به دلیل تأثیر منفی کرونا بر اقتصاد این کشور رقم خواهد خورد (Gill, 2020: 110).

تهدیدزا بودن ویروس کرونا به واقعیتهای پذیرفته شده تبدیل شده است و تمامی کشورها در پی مهار و کاهش آثار و تبعات منفی آن با استفاده از مقدرات ملی خود هستند. آنچه در این فضای متلاطم از اهمیت بالایی برخوردار است رقابت و تلاش قدرت‌های جهانی برای بهره‌برداری سیاسی از فرصت فراهم آمده است. آمریکا با برجسته ساختن هزینه‌های اقتصادی ویروس کرونا این ویروس مرگبار را "هدیه چینی‌ها به مردم آمریکا" دانسته است. آنچه در این بین از برجستگی زیادی برخوردار است جنگ نرم این دو قدرت بر سر متهم‌سازی یکدیگر در وارد ساختن خسارت به یکدیگر است. بخش محوری این جنگ نرم را مدیریت قدرت نرم کشورها جهت تقویت و ترمیم تصویر و وجه ملی خود در بحران پیش رو تشکیل می‌دهد.

در مقاله پیش رو با توجه به اهمیت مدیریت قدرت نرم در دوره شیوع جهانی ویروس کرونا و مباحث مطرح شده پیرامون آن، نگارنده با تمرکز بر یکی از مهمترین بازیگران دولتی بحران مذکور در پی بررسی و مطالعه نحوه مدیریت قدرت نرم توسط چین است. هر کشوری از الگوی خاصی که در برخی ابعاد دارای همپوشانی با الگوهای مدیریتی دیگر کشورها است برای مدیریت قدرت نرم جهت حفظ اعتبار جهانی خود بهره می‌برد. چینی‌ها از بدو گسترش ویروس کرونا با استفاده از ابزارهای مختلف نرم‌افزاری خود به دنبال مدیریت اتهامات و طرح چهره بازیگری مسئولیت‌پذیر در بحران همه‌گیر کرونا بوده‌اند. آنچه در پژوهش حاضر از اولویت و اهمیت علمی برخوردار است سازوکار چینی‌ها در مدیریت قدرت نرم در بحران ذکر شده است.

پرسش پژوهش حاضر این است که چین در دوره شیوع ویروس کرونا چگونه با استفاده از ابزارهای قدرت نرم به مدیریت نرم‌افزاری بیماری کرونا پرداخته است؟ فرضیه پژوهشی جهت پاسخ به پرسش فوق این گونه مطرح می‌شود که چینی‌ها در سطح داخلی با استفاده از ابزارهای رسانه‌ای و در سطح خارجی با استفاده از دیپلماسی رسانه‌ای و دیپلماسی سلامت به مدیریت نرم‌افزاری بحران بیماری کرونا پرداخته‌اند. روش پژوهش مقاله حاضر توصیفی-تبیینی است و روش گردآوری داده‌های پژوهشی اسنادی و کتابخانه است. به دلیل به‌روز و جدید بودن موضوع پژوهش منابع اینترنتی سال ۲۰۲۰ محور اصلی داده‌های جمع‌آوری شده را تشکیل می‌دهند.

الگوی نظری پژوهش

الگوهای نظری جهت ساده‌سازی و افزایش دقت تبیین مسائل و پدیده‌های سیاسی طراحی می‌شوند. برخی الگوها جهت مسائل خاص مطرح می‌شوند و برخی الگوهای دیگر ادعای جهان‌شمولی و فراگیری دارند. در مقاله حاضر نگارنده به دنبال ارائه الگویی ابداعی جهت تبیین مورد مطالعاتی حاضر است. لذا الگوی پیشنهادی ادعای فراتر رفتن از

ظرف تحقیق پیش رور را ندارد. محور مرکزی الگوی نظری پژوهش را مفهوم مدیریت قدرت نرم و ابزارهای آن شکل می‌دهد.

مفهوم قدرت نرم یکی از مفاهیم کلیدی در رشته روابط بین‌الملل است که توسط محققان این رشته در دورهٔ پساجنگ سرد و به‌طور خاص پس از چالش‌های آمریکا در اشغال عراق مورد استفادهٔ گسترده قرار گرفته است. جوزف نای یکی از نخبگان دانشگاهی برجسته در سطح جهان، مفهوم قدرت نرم را به شکل گسترده‌ای به جامعهٔ اندیشه‌ورز روابط بین‌الملل معرفی کرد. از دیدگاه نای قدرت نرم توانایی یک کشور به واداشتن دیگران به انجام دادن خواسته‌های آن بدون توسل به فشارهای اجبارآمیز نظامی یا اقتصادی یا پیشکش کردن مشوق‌های مادی است. از دیدگاه نای قدرت نرم در یک کشور بر سه منبع تکیه دارد: فرهنگ، ارزش‌های سیاسی و سیاست خارجی (Nye, 2004: 11).

آنچه از معنای قدرت نرم مستفاد می‌شود این است که توانمندسازی فرهنگ در راستای جهت‌دهی افکار و سیاست‌های دیگر کشورها با اهداف از پیش تعیین شده مستلزم تصویرسازی مثبت، ارائهٔ چهرهٔ موجه از خود، کسب اعتبار در افکار عمومی داخلی و جهانی و قدرت تأثیرگذاری غیرمستقیم توأم با رضایت بر دیگران است (کتابی و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۱۸). این تعریف از قدرت نرم به دلیل قابلیت اجرایی و عملیاتی بالاتر مورد استفاده نگارنده قرار خواهد گرفت. در واقع محتوای بخشی به مفهوم قدرت نرم بر اساس شاخص تصویرسازی و کسب رضایت، جوهر مفهوم مدیریت قدرت نرم را شکل خواهد داد.

مدیریت قدرت نرم به مدیریتی گفته می‌شود که بازیگران دولتی با استفاده از ابزارهای نرم جهت مدیریت تصاویر ذهنی، افکار عمومی و جهت‌گیری‌های قضاوتی سایر بازیگران دولتی و غیردولتی در دو سطح داخلی و خارجی به انجام می‌رسانند. در این نوع از مدیریت عنصر زمان و تصویرسازی از جایگاه برجسته‌تری برخوردار هستند. برخلاف عصر ژئوپلیتیک و سیاست‌ورزی کلاسیک، در عصر جهانی شدن ارتباطات و سیاست‌ورزی کرونوپولیتیک عنصر فاصله، جای خود را به عنصر زمان می‌دهد. به نظر دردیان با توجه به

اهمیت بیشتر تصویر نسبت به واقعیت، جایگزینی زمان به جای مکان (عزیمت از ژئوپلیتیک به کرونوپولیتیک) به عنوان میدان اصلی راهبردی و تحت الشعاع قرار گرفتن اصل سودمندی لازم است توجه بیشتری به جنگ برداشت‌های ذهنی و جنگ بازنمایی شود. (Derderian, 1990: 308) به نظر اوغوزلو در دوره رقابت قدرت‌های بزرگ جهت ارائه تصویری هدفمند از رهبری مطلوب خود قدرت از پیچیدگی بالایی برخوردار شده است. قدرت تیزبین (Sharp Power) مفهومی است که توسط وی برای دست‌کاری اذهان عمومی و شکل‌دادن به تصاویر ذهنی در مطالعات مدیریت قدرت نرم پیشنهاد شده است (Oguzlu, 2020).

مهمترین ویژگی‌های قدرت نرم در عصر سیاست ورزی کرونوپولیتیک عبارتند از: ۱- سنتی بودن؛ به معنای نسبی و وابسته به فرهنگ خاصی بودن است. ۲- موقتی بودن؛ به معنای تاریخی و وابسته به زمان بودن. ۳- قابلیت گسترش داشتن. ۴- متغیر بودن و وابسته به قدرت سخت بودن (Hanes and Andrei, 2015: 33-34). ویژگی‌های فوق را می‌توان در دو لایه درون‌ملی و برون‌ملی مشاهده نمود. در سطح داخلی ابزارهای رسانه‌ای به اقناع مردم می‌پردازند و مدیریت اذهان عموم مردم در داخل هدف از مدیریت داخلی قدرت نرم است. در بعد بیرونی و خارجی و در قالب دیپلماسی عمومی ارائه تصویری مطلوب از منافع و نحوه کنش‌ورزی سیاست خارجی نزد دولت‌ها و ملت‌های دیگر هدف از مدیریت قدرت نرم در لایه خارجی را تشکیل می‌دهد.

در جمع‌بندی این بخش، الگوی پژوهشی پیشنهادی از دو لایه داخلی و خارجی با محوریت مدیریت قدرت نرم تشکیل شده است. در لایه داخلی، دیپلماسی رسانه‌ای و طرح‌های دولتی جهت غلبه بر بحران‌های موجود قرار دارد و در لایه بیرونی، دیپلماسی عمومی با ارائه تصویرسازی‌های مطلوب از عملکرد بازیگر دولتی حضور دارد.

جدول شماره (۱): چهارچوب نظری پژوهش

تحول مفهوم قدرت نرم در سیاست خارجی چین

پیگیری قدرت نرم در سیاست خارجی چین با تغییر پارادایم سیاست خارجی این کشور از پارادایم درون‌گرایی ایدئولوژیک به برون‌گرایی اقتصادی اتفاق افتاد. در دوره مائو تصویر بین‌المللی چین از اهمیت زیادی برخوردار نبود. در دوره دنگ شائوپنگ با استفاده از راهبرد خروج (Go out) تقویت نگاه چین به عرصه بین‌المللی به وقوع پیوست. توجه عمیق چینی‌ها به بازارهای جهانی جهت تقویت موقعیت اقتصادی خود سبب همکاری آنها با نظم موجود گردید. پس از آغاز اصلاحات اقتصادی و نگاه به بازارهای جهانی تقویت قدرت نرم مورد توجه جدی نخبگان سیاست خارجی چین قرار گرفت. اصلاح روابط با همسایگان، ورود به سازمان تجارت جهانی و کاهش اصطکاک با نظم موجود از جمله اقدامات سیاسی و اقتصادی چینی‌ها برای تقویت قدرت نرم خود بود. عده‌ای بر این باورند که واکنش مسئولانه چین به بحران مالی ۱۹۹۷ شرق آسیا نقطه آغاز قدرت‌نمایی نرم چین در عرصه منطقه‌ای و جهانی بوده است (Glosny, 2006: 28). ارائه تصویری موفقیت‌آمیز از دست‌آوردهای حکومت چین در زمینه رشد اقتصادی و انسجام اجتماعی با محوریت دولت و حزب حاکم کمونیست به‌صورت هماهنگ با نظم موجود جهانی پارادایم اصلی قدرت نرم چین در لایه بیرونی آن را شکل می‌دهد.

اولین بیانیه تحول در سیاست خارجی در قالب مفهوم جدید امنیت در سال ۱۹۹۷ در زمان ریاست جمهوری جیانگ زمین صادر شد. مفهوم قدرت نرم در اسناد رسمی حزب کمونیست چین در سال ۲۰۱۴ مورد تأکید بیشتر قرار گرفت (Lukin, 2015: 264). رفتار متفاوت^۱ یکی از مفاهیم کلیدی است که چینی‌ها در سیاست خارجی به دنبال افزایش جذابیت بیشتر از طریق متمایز بودن هستند (Bresline, 2011: 5). ظهور اقتصادی چین نیازمند متقاعدسازی سایر قدرت‌ها با استفاده از قدرت نرم جهت القای تصویر صلح طلب از چین پیش‌تاز توسعه بود. در بهار ۲۰۰۳ ژنگ بیجانگ مشاور حزب مفهوم خیزش مسالمت آمیز را مطرح کرد. این خیزش از ۱۹۷۸ شروع شده بود و تا نیمه قرن ۲۱ ادامه دارد. در دوره هوجین تائو با حرکت چین به سمت جهانی شدن و احساس نگرانی همسایگان چین نرم‌افزارگرایی بیشتر از گذشته مورد تأکید قرار گرفت (Goh, 2014: 835).

در دوره ریاست جمهوری هوجین تائو بر استفاده از قدرت نرم جهت نمایش ظهور مسالمت آمیز چین تأکید شد (Mingjiang, 2008: 299). در آوریل سال ۲۰۰۴ مفهوم توسعه مسالمت آمیز جایگزین خیزش مسالمت آمیز شد. در این مفهوم بر حفظ صلح جهانی تأکید شد. نسل‌های سوم و چهارم رهبران چین در قالب مفهوم تفکر جدید به دنبال استفاده از قدرت نرم بودند. در همین قالب هوجین تائو در یکی از سخنرانی‌های خود اعلام کرد «سیاست همسایگی خوب و مشارکت با همسایگان در قالب هماهنگی در سطح منطقه‌ای دنبال می‌شود» (Jintao, 2004). در ادامه تقویت قدرت نرم جهت ارائه تصویری مسالمت آمیز از چین جدید به سایر بازیگران منطقه‌ای و جهانی در دوره ریاست جمهوری شی جینگ پینگ یکی از اجزای ضروری مفهوم «رویای چینی» تبدیل شد که به تحقق استحکام اجتماعی و تامین منافع ملی کمک می‌کرد (Mu, 2014). در سخنرانی سال ۲۰۱۳ شیجینگ پینگ با عنوان صدای چین بر تشکیل شبکه‌های رسانه‌ای و مجازی جهت القای روایت‌های مطلوب چینی در فضای مجازی جهانی تأکید شد (Gill, 2020:)

¹ 'different' behaviour

100). در بعد داخلی قدرت نرم، چینی‌ها به دنبال ایجاد جامعه همگن هستند و برای تحقق این امر از مولفه‌های مانند انسجام ملی، اخلاق و تقویت نهادهای داخلی استفاده می‌کنند. رد تصویرپردازی تهدید چین بخش دیگری از تلاش‌های چین برای تقویت قدرت نرم است.

جایگاه چین در ساختار قدرت نرم جهانی

رقابت نرم در عرصه جهانی در حوزه قواعد و هنجارها بخشی از رقابت بین قدرت‌های جهانی را تشکیل می‌دهد. رقابت در مسائل فرهنگی نیز در همین بعد از رقابت از اهمیت بالایی برخوردار است. به باور بسیاری از اندیشمندان و صاحب نظران علم روابط بین‌الملل بعد از ملاحظات سیاسی، اقتصادی و امنیتی، فرهنگ و مولفه‌های فرهنگی رکن چهارم سیاست خارجی را تشکیل می‌دهد که در بسیاری از مواقع لایه‌های زیرین سه حوزه دیگر نیز از آن منبعث می‌گردند (حسن خانی، ۱۳۸۴: ۱۳۶).

مشارکت در نظم‌سازی و گرفتن دست بالا در معماری نظم آینده، محور رقابت‌های قدرت‌های بزرگ را شکل می‌دهد. نظر به آنکه هر نظامی نیازمند نظمی برای بازتولید خود یعنی بازتولید روابط سلطه قدرت است، ایالات متحده آمریکا را می‌توان طلایه‌دار استفاده کاربرداری از قدرت نرم برای هژمون‌سازی دانست (Jervis, 2006: 7). عرصه رقابت بر سر قدرت نرم نوعی مدیریت این چهره از قدرت با ابزارهای خاص آن است. جوهره این رقابت مدیریت افکار عمومی و تصاویر شکل گرفته از خود و سایر رقبا نزد بازیگران دولتی و غیردولتی دیگر است. ایفای نقش شهروند نمونه در جامعه جهانی و تأثیرگذاری بر شکل دهی به حکمرانی جهانی بخش‌هایی از تلاش چین و آمریکا برای کنترل و مدیریت قدرت نرم در عرصه جهانی است. در همین چهارچوب چینی‌ها در بحران‌های سارس ۲۰۰۳، سونامی ۲۰۰۴، زمین‌لرزه ۲۰۱۵ نپال و ابولا در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۸ کمک‌های انسان دوستانه ارسال کردند (Mulakala and Ji, 2020).

در ابتدای قرن حاضر چین توجه چندانی به دیپلماسی عمومی نداشت. در این دوره خطاهایی در اقدامات چین در این عرصه مشهود بود. از جمله می‌توان به تبلیغات شدید در رادیو بین‌المللی چین اشاره کرد که بیشینه آن در جهت تبلیغات حزبی فعالیت می‌کرد و تنها بیانات رهبران چین را تکرار می‌نمود. برای جبران خطاهای گذشته، پکن با شتاب زیادی عنوان اداره تبلیغاتی حزب را به صورت رسمی به اداره تبلیغات تغییر داد. علاوه بر این اقداماتی چون افزایش دسترسی بین‌المللی رسانه‌ای از جمله ارتقاء شبکه خبری آن‌لاین شین هووا گسترش روزنامه People Daily و فعال‌تر کردن تلویزیون دولتی چین CCTV، رادیو بین‌المللی چین در خارج از کشور، برقراری و طراحی شبکه‌هایی از نشست‌های غیررسمی در چین و در سطح جهان در حال توسعه، شرکت در فعالیت‌های بشردوستانه از جمله به راه‌انداختن نسخه چینی سپاه صلح، کمک به قربانیان بلایای طبیعی مانند تسونامی، مبارزه با ایدز، حفظ محیط زیست، دیپلماسی رفاه، گسترش مطالعات زبان و فرهنگ چینی برنامه‌های کمک‌هزینه دولتی چین و تبادل برنامه نیز با نیت نفوذ بر افکار عمومی در خارج جزئی از دیپلماسی عمومی چین محسوب می‌شود که اثری قابل توجه بر کشورهای در حال توسعه داشته است (الوند و عسگرخانی، ۱۳۹۳: ۱۲).

دیپلماسی عمومی جلب افکار عمومی اغلب توسط دولت‌ها انجام می‌شود. با جلب افکار عمومی در خارج از کشور دولت‌ها می‌توانند به طور مؤثرتری منافع ملی خود را دنبال کنند (Kurlantzick, 2007: 61). از دیدگاه رهبران چین هدف قدرت نرم شکل دادن به برداشت بهتر از چین توسط جهان و رد نظریه تهدید چین تسهیل فهم بهتر از واقعیت اقتصادی-اجتماعی داخلی چین و متقاعد کردن جهان برای قبول و حمایت از ظهور چین بوده است (LI, 2009: 31).

در چهارچوب تولید و مدیریت قدرت نرم، چینی‌ها در شش قاره جهان نهادهایی برای گسترش عقاید کنفوسیوس شکل داده‌اند. ابتکار چینی در پایان سال ۲۰۱۵ و حضور پررنگ در بانک سرمایه زیرساخت آسیایی از دیگر اقدامات چین در حوزه قدرت نرم بوده است

(Pecheritsa and Boyarkina, 2017). مداخله در درگیری نظامی تاییه و کامبوج و مذاکرات شش‌جانبه کره شمالی بخش دیگری از حضور نرم‌افزاری چینی‌ها در قامت حکمرانی منطقه‌ای به‌شمار می‌آید. طرح پیشنهادی اقیانوس همگن در سال ۲۰۰۹ جهت مراقبت از آبراهه‌ها، ابتکار چینی‌ها در مدیریت نرم‌افزاری (ایده‌پردازی) امنیت منطقه‌ای بوده است (Li, 2011). چینی‌ها در حوزه تخصیص بودجه در سال ۲۰۱۶ نزدیک به ۱۰ میلیارد دلار برای تقویت قدرت نرم خود هزینه کردند (Dobbs, 2016). تصویر مثبت از چینی‌ها در افکار عمومی جهانی از رتبه بالایی برخوردار نیست. در رتبه‌بندی کشورها در میزان قدرت نرم در سال ۲۰۱۹ بر اساس نمره ۱۰۰ کشور فرانسه با ۸۰ نمره در صدر و چین با ۵۱ نمره در رده ۲۷ قرار دارند (The Soft power 30, 2019).

نام کشور	رتبه در سال ۲۰۱۶	رتبه در سال ۲۰۱۷	رتبه در سال ۲۰۱۸	رتبه در سال ۲۰۱۹
فرانسه	۵	۱	۱	۱
آمریکا	۱	۳	۴	۵
آلمان	۳	۴	۳	۳
انگلستان	۲	۲	۱	۲
چین	۲۸	۲۵	۲۷	۲۷

جدول شماره (۲): رده‌بندی قدرت نرم کشورها بر اساس شاخص‌های قدرت نرم

در نظرسنجی مراکز معتبر بین‌المللی قدرت نرم چین در اروپا و آمریکا از سطح تأثیرگذاری پایینی برخوردار بوده است. در سال ۲۰۱۵ از ۸ کشور غربی شش کشور نظر منفی به چینی‌ها داشته‌اند. (International opinion increasingly favorable to China: Survey, 2015) علارغم حضور فعال چینی‌ها در عرصه رقابت در ساختار قدرت نرم جهانی، این کشور از محدودیت‌های مدیریتی زیادی برخوردار بوده است. از جمله موانع توسعه قدرت نرم چین ضعف دموکراسی و جامعه باز مدنی در این کشور است. در همین چهارچوب جهت کاهش آسیب‌های نظام اقتدارگرای حزبی بر قدرت نرم داخلی در سال ۲۰۱۷ حزب کمونیست چین در بیانیه‌ای از حراست از اطلاعات شخصی شهروندان

چینی دفاع کرد و دستور تقویت امنیت سایبری نیز در همین سال صادر شد (Rogozhin, 2017).

پیگیری مفهوم ناسیونالیسم چینی جدید در کنار تقویت موقعیت نظامی و اقتصادی به ترس دیگر بازیگران دامن زده است. به عنوان مثال دریای جنوبی چین عرصه‌ای است که همسایگان را نگران کرده است. ژاپنی‌ها رفتار چین را در این حوزه مانند رفتار یک کشور در ارتباط با دریاچه داخلی می‌بینند (Tharoor, 2013). تقابل شدید با فرهنگ غرب و همکاری محدود با نهادهای فرهنگی غربی از دیگر محدودیت‌های توسعه قدرت نرم‌افزاری چینی‌ها بوده است. در اغلب موارد ادراک نخبگان چینی از فرهنگ غربی مبتنی بر تهدید فرهنگی و سیاسی بوده است. هوجین تائو در همین چهارچوب عنوان کرد که هجوم فرهنگ غرب به منظور تقسیم چین انجام شده است (Nye, 2008).

مدیریت قدرت نرم چین در بحران کرونا

به صورت سنتی رقابت‌های بین قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی اغلب در سه حوزه ژئوپلتیک، ژئواکونومیک و ژئوکالچر خلاصه می‌شود. بعد چهارم رقابت بین قدرت‌های بزرگ در عصر جهانی شدن ارتباطات رقابت در لایه کروئوپولتیک سیاست جهانی است. در این لایه از قدرت، زمان و جابجایی اطلاعات و تصویرسازی‌های ذهنی جایگزین رقابت‌های سنتی در حوزه مسائل جغرافیای سیاست و رقابت‌های اقتصادی ملی‌گرایانه می‌شود. به نظر نگارنده رقابت‌های کلاسیک قدرت کم رنگ نشده‌اند بلکه بعد دیگری به رقابت‌های جهانی اضافه شده است که نباید مورد غفلت واقع شود. در سیاست‌ورزی در عصر کروئوپلتیک فضای رسانه‌ای، تصویرسازی و بازنمایی‌های جانبدارانه از واقعیت‌ها در مرکز این فضای رقابت قرار می‌گیرند. نگارنده، مفهوم مدیریت نرم قدرت را در فضای کروئوپلتیک معنادار می‌بیند و در همین فضا به تبیین مدیریت نرم قدرت چین در بحران

کرونا می‌پردازد. بر اساس چهارچوب نظری طراحی شده در بخش‌های قبل مدیریت قدرت نرم چینی‌ها در دو سطح به هم پیوسته بررسی می‌شود.

مدیریت داخلی قدرت نرم

تصویر سازی و بازنمایی به‌عنوان جوهره مدیریت قدرت در ظرف نقش آفرینی معنا پیدا می‌کند. در سطح داخلی چینی‌ها با ایفای نقش دولت کارآمد به دنبال تقویت تصویر مدیریت شده مطلوب از خود بودند. در مدیریت در سطح داخلی چینی‌ها از ابزار رسانه برای مدیریت نرم‌افزاری بحران کرونا بهره بردند. در جدول زیر به‌صورت خلاصه شده مدیریت قدرت نرم چینی‌ها را در عصر سیاست ورزی کرونوپلتیک در دو لایه داخلی و خارجی مشاهده می‌کنید.

نوع سیاست ورزی	نوع مدیریت	سطح مدیریت	هدف از مدیریت	نوع ایفای نقش	ابزارها
کرونوپلتیک	مدیریت قدرت نرم	سیاست داخلی	ارائه تصویر دولت با ثبات و کارآمد	دولت کارآمد	رسانه‌های داخلی
کرونوپلتیک	مدیریت قدرت نرم	سیاست خارجی	ارائه تصویر بازیگر صلح جو و مسئولیت پذیر	بازیگر مسئولیت پذیر	دیپلماسی رسانه‌ای دیپلماسی سلامت

جدول شماره (۳): مدیریت قدرت نرم چینی‌ها و ابعاد مختلف آن

رسانه‌های داخلی

یکی از مهمترین ابزارهای مدیریت قدرت نرم در سطح داخلی کشورها استفاده از رسانه‌های داخلی جهت اقناع افکار عمومی به‌منظور تعیین جهت‌گیری‌های قضاوتی و ارزش‌گذاری توده‌های مردمی در بحران‌های پیش رو است (Grix, 2016: 260). قرار دادن مردم در اولویت و تشکیل جامعه همگن دو شعار مهم حزب جهت تقویت انسجام داخلی است. حکومت کمونیست چین انحصار شبکه‌های تلویزیونی را در اختیار دارد و

آزادی رسانه‌ای در این کشور بر اساس معیارهای غربی رعایت نمی‌شود. بر پایه معیارهای آزادی رسانه‌ها، رسانه‌های چینی در رتبه ۱۷۷ جهان قرار دارند. (<https://rsf.org/en/ranking>) وابسته به رژیم حاکمه بودن رسانه‌های چینی همواره مورد طعن و نقد غربی‌ها بوده است.

رسانه‌های داخلی چین با آغاز شیوع کرونا در دو بعد به مدیریت افکار عمومی پرداختند. حزب کمونیست در بعد اول با تمرکز بر طرح‌های امنیت بهداشتی و تشویق مردم به رعایت سیاست‌های قرنطینه دولتی به دنبال مهار بیماری کرونا با مدیریت جهت‌گیری‌های بهداشتی مردم برآمد. رسانه‌های داخلی چین مانند شبکه تلویزیونی دولتی سی‌سی‌تی‌وی (CCTV) از آغاز گسترش کرونا در چین به دنبال پیش برد سیاست‌های قرنطینه مردم شهرهای ووهان و استان‌های همجوار بودند. (<https://english.cctv.com/>)

در ۲۳ ژانویه سال ۲۰۲۰، رهبر چین دستور قرنطینه ووهان چین را صادر و حمل و نقل عمومی را به دلیل تلاش برای مهار شیوع ویروس کرونا متوقف کرد. در کنار سیاست تشویق مردم به رعایت قرنطینه، نشان دادن توانایی‌های مهندسی چینی‌ها در ساخت بیمارستان و تولید تجهیزات پزشکی در مهار و مدیریت بیماری کرونا بخش گسترده دیگری از مدیریت قدرت نرم در حوزه داخلی را تشکیل داده است. به‌عنوان مثال پخش تصاویر تلاش آزمایشگاه‌های چینی در ساخت واکسن ویروس کرونا و انتشار گزارش‌های زنده از مراحل ساخت بیمارستان ۱۳۰۰ تخت‌خوابی در کمترین زمان ممکن بخش قابل توجهی از برنامه‌های تلویزیونی رسانه‌های داخلی را به خود اختصاص داده بود (Demick, 2020).

حمایت از تیم رهبری سیاسی چین در بحران شیوع کرونا بعد دوم مدیریت قدرت نرم در لایه داخلی را تشکیل داده است. ارائه تصویر نظارتی و راهنما از حزب کمونیست چین و دستورات مقامات بالا همواره در دستورکار رسانه‌های داخلی چین قرار داشته است. در پایان ماه ژانویه، رسانه‌های دولتی با اعتماد به نفس اعلام کردند که چگونه رهبری چین

توانسته است شیوع بیماری را کنترل کند و رسانه‌ها به مردم اطمینان دادند که اپیدمی این بیماری در نهایت تحت رهبری حزب کمونیست چین پایان خواهد یافت. رسانه‌های چین سرشار بود از مقالات و تصاویر کارکنان مراقبت‌های بهداشتی در حالی که ماسک به صورت دارند و مشغول توزیع ماسک در میان مردم هستند. این تصاویر تکراری در رسانه‌های داخلی در واقع علامت‌دهی بصری و اطمینان دادن به مردم بود تا نشان دهند مدیران و مقامات مراقبت‌های بهداشتی به سرعت به این بحران پاسخ می‌دهند (Cohen, 2020).

مدیریت قدرت نرم در سیاست خارجی

مدیریت تصاویر و بازنمایی‌های صورت گرفته در اذهان بازیگران دولتی، غیر دولتی و ملت‌ها در قالب دیپلماسی عمومی شاخه خارجی مدیریت نرم را در بحران کرونا تشکیل می‌دهد. چینی‌ها در این عرصه از دو ابزار دیپلماسی رسانه‌ای و دیپلماسی سلامت جهت ایفای نقش بازیگر مسئولیت پذیر استفاده کرده‌اند. رفتار سیاست خارجی چینی‌ها در جهت بهره‌گیری از ابزارها، قواعد و نظم موجود جهت برابری طلبی در برابر موقعیت راهبردی آمریکا در سطح جهانی بوده است. اما این حرکت به صورت انقلابی و انفجاری در جریان نبوده است، بلکه تدریجی و مسالمت‌آمیز دنبال شده است. بحران کرونا یکی از عرصه‌های رقابت چین و آمریکا جهت تصویرسازی نامطلوب به منظور مقصر و مسئولیت ناپذیر نشان دادن طرف مقابل بوده است. اگر کارکرد دیپلماسی عمومی را در حوزه روابط عام بین کشورها شناسایی کنیم، می‌توان به دیپلماسی با رویکردی از منظر ارتباطات بین‌الملل نیز نگریست. این مهم مجرای تماسی برای اعلام مواضع، جمع‌آوری اطلاعات و اقناع یک ملت جهت حمایت از مواضع کشوری دیگر است. دیپلماسی در گستره اهداف خود در پی اقناع‌سازی و ایجاد رضایت است (آشنا و جعفری هفت خوانی، ۱۳۸۶: ۱۸۰).

دیپلماسی رسانه‌ای

رسانه‌های خارجی حزب کمونیست چین با توجه به جنگ رسانه‌ای غرب علیه چین در بحران کرونا در موضع دفاعی قرار داشتند فرضیه سلاح بیولوژیکی بودن ویروس کرونا جهت ایجاد اختلال توسط چینی‌ها در اقتصاد غرب همواره توسط رسانه‌های غربی مطرح شده است. دست‌ساز بودن ویروس اولین بار توسط شبکه فاکس نیوز آمریکا مطرح شد. در جنگ رسانه‌ای غرب در موضوع کرونا گمراه کردن و فریب افکار عمومی جهان به‌منظور درگیر ساختن اقتصادهای رقیب عمدتاً غربی و پنهان ساختن ناتوانی دولت چین در مهار بیماری کرونا در سطح داخلی مطرح شده است. رسانه‌های غربی با مطرح ساختن تناقضات موجود در آمار مراکز دولتی چین و مراکز تحقیقاتی و بهداشتی استان‌های درگیر بیماری به صحت اطلاع رسانی رسانه‌های رسمی دولت چین خدشه وارد ساختند. به‌عنوان مثال گزارش رسمی دولت که در ۲۵ فوریه منتشر شده است، تعداد کل مبتلایان را ۷۵۵ نفر اعلام کرده است. در حالی که گزارش محرمانه تا تاریخ ۲۳ فوریه عدد ۱۹۹۲ نفر را نشان داده است. در گزارش دیگری به تاریخ ۲۲ فوریه، آمار رسمی دولت چین تنها چهار مورد ابتلای جدید به کرونا را اعلام کرده است در حالی که گزارش داخلی در همان تاریخ ۶۱ مبتلای جدید را تأیید کرده است (Bloomberg, 2020).

مدیریت تصویر بین‌المللی چین و بازنمایی آن در قالب بازیگر مسئولیت‌پذیر توسط رسانه‌های تلویزیون مرکزی چین (CCTV)، چاینا دیلی و شینهوا در دو محور استناد به شواهد و اظهارات علمی دانشمندان درباره منشأ ویروس کرونا و اشاره به اتهام‌پراکنی آمریکا به چین جهت توجیح ناکارآمدی داخلی آمریکا در مدیریت بیماری کرونا و زمینه‌چینی برای افزایش فشارها به چین خلاصه می‌شود. وزارت امور خارجه چین همواره در واکنش به اتهامات وزارت خارجه آمریکا بر بی‌اساس بودن ادعاهای مقامات آمریکایی مبنی بر دست‌ساز بودن ویروس کرونا توسط چین بر اساس شواهد علمی سازمان بهداشت جهانی تأکید کرده است. وزارت خارجه چین با رد کردن این اتهام‌ها از کاخ سفید انتقاد

کرده بود که با پر و بال دادن به این تئوری اثبات نشده، بنا دارد توجه‌ها را از "اهمال و کم‌کاری‌های" خود در مواجهه با کرونا منحرف کند (Khan, 2020).

روزنامه انگلیسی زبان گلوبال تایمز چین وزیر خارجه آمریکا را به نشر «نظریه‌های مهمل و چرخاندن واقعیات» متهم کرد. این روزنامه در یکی از سرمقاله‌هایی خود نوشت: «پومپئو در نظر دارد با پراکندن مجعولات با یک تیر دو نشان را بزند.» در ادامه سرمقاله آمده است: «او می‌خواهد به ترامپ کمک کند که انتخابات ماه نوامبر را ببرد و... دوم اینکه پومپئو از چین سوسیالیستی نفرت دارد و به‌خصوص نمی‌تواند پیشرفت چین را قبول کند» این سرمقاله می‌پذیرد که در واکنش اولیه چین نسبت به شیوع این ویروس "مشکلاتی" بوده اما ادعا می‌کند که مجموع اقدامات صورت گرفته چنان درخشان است که کاستی‌ها را کاملاً جبران می‌کند. روزنامه مردم چاپ پکن نوشته نیز بود که آقای پومپئو "هیچ شواهدی" ارائه نداده است (Jiangnan, 2020). در یادداشتی در سایت سی‌سی‌تی‌وی (تلویزیون چین) تمام سیاستمداران آمریکایی به "توطئه‌چینی مخفیانه" متهم شده‌اند (Jianfeng, 2020).

دیپلماسی سلامت

یکی از مهمترین پایه‌های دیپلماسی عمومی چین در کنار دیپلماسی رسانه‌ای، دیپلماسی سلامت و دیپلماسی ماسک است. در دوره سیاست ورزی کرونوپولتیک ارائه تصویر بازیگر مسئولیت پذیر و به‌هنگار جهت نامزدی برای کسب رتبه اول رهبری نظام جهانی برای چینی‌ها در دوره مدیریت بیماری کرونا از اهمیت چشمگیری برخوردار بوده است. آمریکایی‌ها بر این باورند که چینی‌ها به دنبال اثبات برتری تکنیکی، سیاسی و نظام سلامت خود در جریان مدیریت نرم‌افزاری بحران کرونا هستند (Knight, 2020). جوزف بورل (Josep Borell) درباره غلبه روایت روس‌ها و چینی‌ها مبنی بر برتری مدیریت خودشان بر مدیریت آمریکایی و اروپایی در بحران کرونا به غرب هشدار داد (Patey, 2020). به

باور برخی مقامات غربی نگاه سرمایه‌دارانه و سودجویانه چینی‌ها در جریان اعطای کمک‌های خارجی پزشکی از چشم غربی‌ها پنهان نمانده است (Dempsey, 2020).

دیپلماسی سلامت در قالب ارائه تجهیزات و خدمات پزشکی تنها برای چینی‌ها مطرح نبوده است بلکه سایر کشورها در این فرآیند اعتبارساز جهانی از سهم تولیدی و اعطایی بالایی برخوردار بوده‌اند. تایوان در جریان شیوع بیماری کرونا بیش از ۱۰ میلیون ماسک به اروپا و آمریکا ارسال کرد. انگلستان نیز با تخصیص ۷۴۴ میلیون یورو اعتبار به میدان نبرد با ویروس کرونا در کشورهای مختلف کم‌تر توسعه یافته وارد شد (Patey, 2020)، در حالی که چینی‌ها خود صادرکننده اقلام پزشکی بودند اما دو کشور قطر و کویت با ارسال سیصد کیلو تجهیزات پزشکی به همراه سه میلیون دلار تجهیزات مراقبتی مبارزه با کرونا به چین (Fulton, 2020)، در مسابقه تصویرسازی و اعتبارسازی شرکت کردند. حتی کشوری مانند کوبا با ارسال پزشک به سایر کشورها (Snyder and Sindjukov, 2020) به دنبال حضور در این عرصه بود. در شرق آسیا مردم کره جنوبی برای کمک به وجه بین‌المللی کشورشان در اذهان مردم سایر کشورها به صورت داوطلبانه قرنطینه را رعایت کردند (Attias, 2020).

مدیریت قدرت نرم به سبک چینی تفاوت آشکاری با سایر کشورها ندارد و در قالب دیپلماسی سلامت و اعطای کمک‌های خارجی در کنار دیپلماسی رسانه‌ای خلاصه می‌شود. چینی‌ها علاوه بر ادعای تولید واکسن مقابله با ویروس کرونا از ابتدای شروع بحران به ارسال تجهیزات پزشکی اقدام کردند. در نگاه بلندمدت راهبردی چینی‌ها، جاده ابریشم سلامت (Health Silk Road) مفهومی بوده است که زیربنای کمک‌های خارجی چین را تشکیل می‌دهد (Mulakala and Ji, 2020). در ماه آوریل چینی‌ها ۲ میلیارد دلار تجهیزات پزشکی صادر کردند. حوزه تکنولوژی چین مانند AI, 5G, Big data به تقویت تجهیزات بیمارستانی و آموزشی در کشورهای همسایه خدماتی را ارائه کردند. انتقال نیروهای تخصصی درمان به کشورهای همسایه از گونگژو به کامبوج، از یون به

لائوس و میانمار، از شیجیانگ به پاکستان و از فوجیان به فیلیپین در همین چهارچوب صورت گرفت (Mulakala and Ji, 2020).

بخش‌های خصوصی چین مانند بنیاد علی بابا و بنیاد جک ما (Jack Ma) به صد کشور جهان تجهیزات پزشکی ارسال و به هشت زبان زنده جهانی ترجمه کردند. بنیاد صلیب سرخ چین یکی دیگر از مجموعه‌های پر تلاش در این زمینه بود. بانک توسعه زیرساخت‌های آسیایی که چین یکی از بزرگترین سهام داران آن است مبلغ ۵ میلیارد دلار را جهت حمایت از آسیب‌های بیماری کرونا به برخی کشورها اعطا کرد. هند و اندونزی از جمله اعضای دریافت کننده این کمک‌ها بودند (Mulakala and Ji, 2020) در قاره اروپا اتریش از ارسال ۳۰ میلیون دلار تجهیزات پزشکی از سفارت چین تشکر کرد (Knight, 2020). در حوزه کمک‌رسانی به کشورهای در حال توسعه و غرب آسیا اعطای ماسک به عمان، اعطای چهار میلیون ماسک به قطر و ۶۵۰ هزار قلم تجهیزات پزشکی دیگر و یک میلیون جفت دستکش به قطر توسط سفارت چین در این کشور انجام شد. در منطقه غرب آسیا ساخت بیمارستانی در کویت مخصوص کرونایی‌ها توسط مهندسان چینی به انجام رسید. در لایه دیپلماسی سلامت در قاره آفریقا هزاران کیت تشخیص بیماری کرونا به آفریقای جنوبی ارسال شد (Fulton, 2020).

بازخورد دیپلماسی سلامت چینی‌ها در عرصه جهانی

پیامد مدیریت قدرت نرم و دیپلماسی سلامت برای چینی در دو بعد ارائه تصویر مطلوب از خود به عنوان دولت مسئولیت‌پذیر و مقابله با عملیات روانی آمریکایی‌ها در مقصر نشان دادن چینی‌ها در شیوع جهانی بیماری کرونا می‌توان مشاهده نمود. در برخی مناطق و کشورها راهبرد قدرت نرم چین با موفقیت همراه بوده است و در برخی مناطق و کشورها توفیق چندانی نیافته است. به عنوان مثال نخبگان هندی پس از کمک‌های پزشکی چینی‌ها بدبینی کمتری از هدایت جهان به وسیله چینی‌ها پیدا نمودند. سمیر ساران یکی از

نخبگان هندی از حزب کمونیست چین به عنوان دستگامی موفق در برخورد با کرونا در همسایگی هند نام برد (Patey, 2020).

در قاره اروپا در ابتدای انتشار ویروس کرونا در چین کشورهای عضو اتحادیه اروپا در قالب انتشار سند خدمات واکنش خارجی اروپایی (European External Action Service (EEAS)) نسبت به ارائه اطلاعات صحیح و رفتارهای مسئولانه دولت چین ابراز تردید و ناامیدی کردند و به طور تلویحی این کشور را در گسترش ویروس کرونا در سطح جهانی مسئول دانستند. در برخی گزارش‌های ابتدایی اتحادیه اروپا از اعمال فشار بر دولت چین سخن گفته شده است. در سطح خرد نیز سفارتخانه آلمان در چین نسبت به حسن نیت و ارائه اطلاعات توسط دولت چین ابراز تردید کرده است. اما در نظرسنجی بین مردم آلمان نتایج متفاوتی به دست آمده است. در بین آلمانی‌ها در جریان شیوع بیماری کرونا محبوبیت آمریکا ۱۳ درصد کاهش پیدا کرده است در حالی که چینی‌ها ۱۲ درصد نزد مردم آلمان محبوب‌تر شده‌اند (Poushter and Schumacher, 2020).

برخی کشورهای اروپایی برخلاف قدرت‌های مسلط اروپا از دیپلماسی ماسک چین استقبال کرده‌اند. در ایتالیا بر اساس نظرسنجی از مردم این کشور اعتماد به مدیریت بهداشتی اتحادیه اروپا از ۴۲ درصد به ۲۷ درصد سقوط کرد و نگرش مثبت به چین از ۱۰ درصد به ۵۲ درصد افزایش پیدا کرد. دولتمردان و توده‌های مردم در کشورهای اروپای مرکزی مانند لهستان و جمهوری چک و منطقه بالکان مانند استونی از کمک‌های پزشکی چینی‌ها استقبال کردند (Witchalls, 2020). در نقطه مقابل، آمریکایی‌ها از وضعیت مطلوبی در مدیریت قدرت نرم در دوره کرونا برخوردار نبوده‌اند. در نظرسنجی که در آمریکا به انجام رسیده بود ۷۰ درصد از آمریکایی‌ها نسبت به سیاست‌های بهداشتی چین تردید داشتند و همین آمار نیز در شرق آسیا به دست آمده بود (Gill, 2020: 97). در این بین به دلیل ضعف آمریکایی‌ها در دیپلماسی سلامت در شاخه کمک‌های اروپایی و فرااروپایی اعتبار این کشور در نزد افکار عمومی کشورهای مطرح جهان به طور خاص

چینی‌ها آسیب دیده است. در نظرسنجی که توسط یکی از نهادهای معتبر نظرسنجی جهانی در آوریل ۲۰۲۰ انجام شده است نتایج ذیل به دست آمده است.
(<http://www.apcoworldwide.com/coronavirus>)

شاخص تغییرات نگاه به آمریکا در دور شیوع ویروس کرونا (به درصد)					
کشور	بسیار مثبت	مقداری مثبت	بدون تغییر	مقداری منفی	بسیار منفی
کره جنوبی	۱۲	۱۹	۵۷	۷	۵
آلمان	۱۰	۱۴	۶۶	۷	۳
کانادا	۱۰	۱۵	۶۸	۵	۳
ایتالیا	۹	۱۳	۵۳	۱۹	۷
انگلستان	۸	۱۲	۳۵	۱۲	۴
چین	۷	۱۲	۳۷	۲۰	۲۳
روسیه	۸	۱۱	۶۱	۱۵	۵
هند	۶	۱۱	۶۸	۱۰	۵
مکزیک	۶	۱۱	۷۰	۹	۴
ایران	۷	۸	۵۸	۷	۱۱

جدول شماره (۴): تغییرات نگاه مردم کشورهای اروپایی و آسیایی به آمریکا در دوره شیوع کرونا

نتیجه گیری

بیماری کرونا به افزایش ناکارآمدی نظام سرمایه داری جهانی دامن زد و فضای اتهام زنی را بین دولت‌های رقیب تشدید نمود. آمریکا با متضرر شدن اقتصادی از بیماری کرونا چینی‌ها را به تولید ویروس کرونا جهت کاهش فاصله اقتصادی با آمریکا متهم نموده است. چینی‌ها با آغاز شیوع بیماری در این کشور از آثار و پیامدهای منفی اقتصادی و اجتماعی آن برکنار نماندند. برخی محققان از این بیماری به‌عنوان "چرنوبیل چینی" نام برده‌اند. مدیریت قدرت نرم چینی‌ها در دوره بیماری کرونا در دو بعد داخلی و خارجی به انجام رسیده است. در بعد داخلی ابزار رسانه‌های داخلی جهت افکار عمومی مبنی بر

رعایت سیاست‌های قرنطینه دسته‌جمعی و ارائه گزارش‌هایی از کارآمدی راهبردهای داخلی بهداشتی دولت چین مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

در سطح خارجی چینی‌ها با استفاده از دیپلماسی عمومی در قالب دیپلماسی رسانه‌ای و دیپلماسی سلامت (دیپلماسی ماسک) جهت ارائه تصویری مطلوب از چین به‌عنوان بازیگری مسئولیت‌پذیر و مبرا از اتهامات آمریکایی به ارسال کمک‌های پزشکی و توجیه افکار عمومی جهانی با استفاده از رسانه‌های چینی حاضر در سطح جهانی و اعلامیه‌های وزارت امور خارجه تلاش‌های رسانه‌ای بسیاری کرده‌اند. چینی‌ها با پیوند سطوح مختلف مدیریت قدرت نرم در عصر سیاست ورزی کرونوپولیتیک به دنبال رقابت در عرصه قدرت نرم در سطح جهانی بوده‌اند. چینی‌ها برای کاهش فاصله با رأس هرم قدرت جهانی نیازمند حفظ سطح رقابت با آمریکا و اروپا هستند. لذا کسب مشروعیت جهانی و ارائه تصویری مطلوب از کنش ورزی چین در حکمرانی و مدیریت مسایل منطقه‌ای و جهانی هدف از مدیریت قدرت نرم توسط مقامات حزب کمونیست این کشور است. یکی از مهمترین ابزارهای چینی‌ها جهت ارتقاء موقعیت اجماع پکن و برابری طلبی در برابر اجماع واشنگتن، ابزار قدرت نرم و ارائه تصویری کارآمد از الگوی چینی توسعه در ابعاد اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و بهداشتی است. به باور بسیاری از محققان در دوره پسا جنگ سرد و جهانی شدن ارتباطات، ذهنیت سیاست جهانی در کنار معیارهای تنها مادی به معیارهای ذهنی و تصویرسازی‌های رسانه‌ای نیز معطوف شده است.

منابع

- ۱) آشنا، حسام‌الدین و جعفری هفت خوانی، نادر (۱۳۸۶). «دیپلماسی عمومی و سیاست خارجی؛ پیوندها و اهداف»، دو فصلنامه دانش سیاسی، شماره ۵، بهار و تابستان.
- ۲) الوند، مرضیه السادات و عسگرخانی، ابومحمد (۱۳۹۳). «کارویژه‌های قدرت نرم در سیاست خارجی چین»، پژوهش نامه ایرانی سیاست بین‌الملل، سال سوم، شماره ۱، پاییز و زمستان.
- ۳) حسن خانی، محمد (۱۳۸۴). «دیپلماسی فرهنگی و جایگاه آن در سیاست خارجی کشورها»، دو فصلنامه دانش سیاسی، شماره دوم، پائیز و زمستان.
- ۴) صدرپور، امیرحسین و همکاران (۱۳۹۵). «برسی سازوکار نوین دیپلماسی عمومی بر مبنای نظریه قدرت نرم جوزف نای»، دو فصلنامه مطالعات قدرت نرم، سال ششم، شماره چهاردهم، بهار و تابستان.
- ۵) فتاحی اردکانی، حسین؛ مسعودنیا، حسین و امام جمعه زاده، سیدجواد (۱۳۹۷). «تحلیل مفهوم قدرت و منابع تشکیل دهنده آن از دیدگاه جوزف نای (سخت، نرم، هوشمند)»، دو فصلنامه مطالعات قدرت نرم، دوره ۷، شماره ۱، بهار و تابستان.
- ۶) کتابی، محمود و همکاران (۱۳۹۱). «قدرت نرم و راهبرد هژمونیک گرای آمریک»، دو فصلنامه دانش سیاسی، سال هشتم، شماره دوم (پیاپی ۱۶)، پاییز و زمستان.
- 7) Attias, Shay (2020). Asian Soft Power Grows in the Coronavirus Era, <https://besacenter.org/perspectives-papers/coronavirus-asia-soft-power/>
- 8) Bates Gill, China's Global Influence: Post-COVID Prospects for Soft Power, THE WASHINGTON QUARTERLY, SUMMER 2020. 43:2.
- 9) Bloomberg (2020). <https://time.com/5814313/china-denies-hiding-coronavirus>.
- 10) Brislen, Shaon (2011). The Soft Notion of China's 'Soft Power, Asia Programme Paper: ASP PP 2011/03.
- 11) Center for Strategic & International Studies. (2016). How are global views on China trending? Retrieved from: <http://chinapower.csis.org/global-views/>
- 12) Cohen, John (2020). Not wearing masks to protect against coronavirus is a 'big mistake,' top Chinese scientist says, <https://www.sciencemag.org/news/2020/03/not-wearing-masks-protect-against-coronavirus-big-mistake-top-chinese-scientist-says>
- 13) Demick, Barbara (2020). <https://www.newyorker.com/news/daily-comment/china-declares-victory-over-both-the-coronavirus-and-critics-of-the-communist-party-at-the-biggest-political-event-of-the-year>

- 14) Dempsey, Judy (2020). From cover-up to global donor: China's Covid-19 sharp power play, <https://www.demdigest.org/from-cover-up-to-global-donor-chinas-sharp-power-play/>
- 15) Der derian, J. (1990). "The Space of International Relations: Simulation, Surveillance and Speed", *International Studies Quarterly*, Vol 34, No3
- 16) Dobbs, J (2016). China's soft power challenges. *Geopolitical Intelligent Services*. Retrieved from: <https://www.gisreportsonline.com/chinas-soft-power-challenges,politics,1999,report.html>
- 17) Evelyn Goh, "The Modes of China's Influence: Cases from Southeast Asia," *Asian Survey* 54, no. 5 (September/October 2014)
- 18) Gallup, "Country Ratings," February 8, 2015, <http://www.gallup.com/poll/1624/perceptionsforeign-countries.aspx>.
- 19) Glosny, Michael (2006). "Heading toward a Win-Win Future? Recent Developments in China's Policy toward Southeast Asia," *Asian Security* 2, no. 1.
- 20) Grix, Jonathan (2016). Of Mechanisms and Myths: Conceptualising States' "Soft Power" Strategies through Sports Mega-Events, *Diplomacy & Statecraft*, Vol. 27, No. 2
- 21) HANEŞ Nicolae, Andrei, Adriana (2015). Culture As Soft Power In International Relations, *International Conference Knowledge-Based Organization Vol. XXI No 1*
- 22) How has your impressions of the following countries changed based on their response to COVID-19,2020, see to <http://www.apcoworldwide.com/coronavirus>
- 23) <https://rsf.org/en/ranking>, 2020
- 24) Hu, Jintao (2004). "China's Development is an Opportunity for Asia," (speech, Opening Ceremony of the Boao Forum for Asia 2004 Annual Conference, Boao, China, April 24), http://news.xinhuanet.com/english/2004-04/24/content_1438306.htm, accessed 15 September, 2015.
- 25) Jervis, Robert (2006). *The Remaking of a Unipolar World*, *The Washington Quarterly*, summer.
- 26) Jianfeng, Zhang (2020). COVID-19 is Washington's enemy, not China, <http://english.cctv.com/2020/03/25/ARTIGczIafSM6SyMCu6fNmBl200325.shtml>
- 27) Jiangnan, Xian (2020). US-China decoupling would be "tragically costly," experts warn at forum on post-pandemic world order, <http://en.people.cn/n3/2020/0619/c90000-9702486.html>
- 28) Kevin Rudd: Murdoch's media fans China coronavirus conspiracy to get re-
Trump re-

- elected,<https://english.cctv.com/2020/05/10/ARTInDK44eO7S4gaFL32tvDv200510.shtml>
- 29) Khan, Stephan (2020). US-China relations were already heated. Then coronavirus threw fuel on the flames, <https://theconversation.com/us-china-relations-were-already-heated-then-coronavirus-threw-fuel-on-the-flames-137886>
  - 30) Knight, Will (2020). China Flexes Its Soft Power With ‘Covid Diplomacy’ <https://www.wired.com/story/china-flexes-soft-power-covid-diplomacy/>
  - 31) Li, M (2009). Soft Power: Nurture Not Nature. In M. Li(Ed), *Soft Power China’s*
  - 32) Li, Xin (2011). Building China’s Soft Power for a Peaceful Rise, *Journal of Chinese Political Science*, No.16
  - 33) Lukin, A.V. (ed.) (2015). *The Rising China and the Future of Russia: A Collection of Articles*. Moscow: International Relations, pp. 264.
  - 34) Mingjiang, Li (2008). “China Debates Soft Power,” *Chinese Journal of International Politics* 2.
  - 35) Mu, Xuequan (2014). “Xi: China to Promote Cultural Soft Power,” *Xinhua*, 1 January. http://news.xinhuanet.com/english/china/201401/01/c_125941955.htm.
  - 36) Mulakala,Antea and Ji, Hongbo (2020). COVID-19 and China’s soft power ambitions, see to: <https://devpolicy.org/covid-19-and-chinas-soft-power-ambitions-20200424-2/>
  - 37) Nye Jr. Joseph S (2012). “Why China is Weak in Soft Power,” *New York Times*, January 17.
  - 38) Nye, J (2004). *Soft power: the means to success in world politics*. Public affairs. New York
  - 39) Oguzlu, Tatik (2020). Transformation of soft power to sharp power in postcoronavirus age, <https://www.dailysabah.com/opinion/oped/transformation-of-soft-power-to-sharp-power-in-post-coronavirus-age>
  - 40) Patey, Kuke (2020). COVID-19 pandemic is no soft power victory for China, <https://www.diiis.dk/en/research/covid-19-pandemic-is-no-soft-power-victory-china>
  - 41) Pecheritsa, Vladimir Fyodorovich and Boyarkina, Anna Vladimirovna (2017). China’s Soft Power: Changing Priorities, *Espacios*, Vol. 38 (Nº 47).
  - 42) Pew Research Center (2017). *Americans’ Views of China Improve as Economic Concerns Ease*. Retrieved from: <http://www.pewglobal.org/2017/04/04/americans-views-of-china-improve-aseconomic-concerns-ease/>

- 43) Poushter, Jacob and Schumacher, Shannon “Amid Coronavirus Crisis, Americans and Germans See Changing World in Different Ways,” Fact Tank, Pew Research Center, 20 May 2020, <https://www.pewresearch.org/>.
- 44) Snyder, Aftan and Sindyukov, Michelle (2020). HOW COVID-19 IS CHANGING THE SOFT POWER GAME, www.diplomaticcourier.com
- 45) Tharoor, I.A. (2013). Sea of Troubles: Asia Today Compared to Europe Before World War I.Time. Retrieved from: <http://world.time.com/2013/02/01/a-sea-of-troubles-asia-todaycompared-to-europe-before-world-war-i/>
- 46) The soft power A Global ranking of soft power (2019). USC Center on public diplomacy.
- 47) Witchalls, Clint (2020). Covid-19: Lessons from China’s public diplomacy in the EU, see to: <https://theconversation.com/covid-19-lessons-from-chinas-public-diplomacy-in-the-eu-140890>.